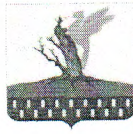

СОВЕТ АЛЬМЕТЬЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЕЛАБУЖСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО
РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АЛАБУГА МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ИЛМӨТ
АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

РЕШЕНИЕ

Илмөт авылы,

КАРАР

№ 14

22.12.2025 г

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Илмөт авыл жирлегө Советының «2019-2035 елларга «Илмөт авыл жирлегө» муниципаль берәмлегө территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында» 30.09.2019 ел, №195 карарына үзгәрешләр кертү хакында:

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2015 елның 25 декабрэндәге 1440 номерлы карары, Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Илмөт авыл жирлегө муниципаль берәмлегө Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Илмөт авыл жирлегө Советы

КАРАР КЫЛДЫМ:

1. Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Илмөт авыл жирлегө Советының «2019-2035 елларга «Илмөт авыл жирлегө» муниципаль берәмлегө территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын раслау турында» 30.09.2019 ел, №195 карарына түбәндәге үзгәрешләрне керттегә:
  - 1.1.2019 – 2035 елларга «Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Илмөт авыл жирлегө» муниципаль берәмлегө территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасын яңа редакциядә 1 нче кушымта нигезендә расларга.
2. Әлегә карар рәсми рәвештә басылып чыгарга тиеш.
3. Әлегә карарның үтәлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Житәкче

Р.Т. Мингалеева

**2019-2035 ЕЛЛАРГА ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЛАБУГА
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ "ИЛМӘТ АВЫЛ
ЖИРЛЕГЕ" МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ
ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ
ПРОГРАММАСЫ**

2025 г.

Эчтәлек 5 нче

Паспорт

1 муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына
Характеристика 8

1.1 Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы
структурасындагы торышына Анализ, жирлекнең Россия Федерациясе
субъектының пространство оешмасы структурасындагы торышына анализ 8

1.2 жирлекнең социаль-икътисадый характеристикасы, транспорт өлкәсендәге
эшчәнлекне дә кертеп, жирлек территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә
характеристика, транспорт ихтыяжын бәяләү 11

1.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшләве
характеристикасы һәм эш күрсәткечләре 15

1.4 жирлек юллары челтәренә Характеристика, юл хәрәкәте параметрлары
(транспорт чаралары агымының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт
интенсивлыгы, юлларның хәрәкәт белән тулылану коэффициенты һәм юл хәрәкәте
торышын, автомобиль транспортыннан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне
һәм икътисадый югалтуларны тасвирлый торган башка күрсәткечләр), юлларны
карап тоту сыйфатын бәяләү 16

1.5 жирлектә транспорт чаралары паркы составына һәм автомобильләр
дәрәжәсенә Анализ ясау, парковкалар (парковка урыннары) белән тәмин ителеш 17

1.6 пассажирлар агымын анализлауны да кертеп, гомуми файдаланудагы транспорт
чаралары эшенә Характеристика 18

1.7 жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү шартларына Характеристика 19

1.8 йөк транспорт чаралары хәрәкәтенә Характеристика, коммуналь һәм юл
хезмәтләре транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен
инфраструктураның торышы 20

1.9 юл хәрәкәте иминлегенә дәрәжәсенә Анализ 21

1.10 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә
һәм сәламәтлегенә тискәре йогынтысы дәрәжәсен бәяләү 24

1.11 жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү һәм урнаштыруның
гамәлдәге шартларына һәм перспективаларына Характеристика 24

- 1.12 транспорт инфраструктурасының эшлөве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукий базаны бәяләү 25
- 1.13 транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү 26
- 2 муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын, халыкның хәрәкәт итү күләмен һәм характерын үзгәртүне эшләү 27
- 2.1 жирлекнең социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы 27
- 2.2 жирлек территориясендә булган транспорт ихтыяжы, халык хәрәкәтенен күләме һәм характеры, транспорт төрләре буенча йөк ташу фаразы 29
- 2.3 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы 29
- 2.4 жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы 30
- 2.5 автомобильләшү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы 32
- 2.6 юл хәрәкәте иминлегә күрсәткечләре фаразы 32
- 2.7 транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы 34
- 3 транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципияль вариантлары һәм аларны гамәлгә ашыру өчен тәкъдим ителә торган вариантны алга таба сайлап алып, транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча берләштерелгән бәяләү 35
- Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чаралар (инвестиция проектлары) исемлегә, транспорт объектларының техник-иқтисадый параметрлары, чараларны (инвестиция проектларын) гамәлгә ашыру чиратлыгы 36
- 4.1 транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү гамәлләре 36
- 4.2 гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру узелларын булдыру чаралары 36
- 4.3 жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү чаралары, бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп 38
- 4.4 жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары 38
- 4.5 йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренен транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү чаралары 38

4.6 жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары 39

5 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү 44

6 транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестиция проектларының) нәтижәлеләген бәяләү 47

7 транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукий һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр 50

Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы паспорты-Илмәт авыл жирлегә

Программа	2019 – 2035 елларга муниципаль берәмлек территориясендә транспорт
Исеме	инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы – Илмәт авыл жирлегә
	- РФ Шәһәр төзелеше кодексы 2004 елның 29 декабрендәге 190-ФЗ номерлы;
	-2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон
Эшләү өчен нигез	«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»;
Программалар	- «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлегә турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында»2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон;
	- «Транспорт куркынычсызлыгы турында»09.02.2007 № 16-ФЗ Федераль закон;

- «жирлекләрнең, шәһәр округларының транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турында»Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2015 елның 25 декабрендәге 1440 номерлы карары;

- Муниципаль берәмлекнең генераль планы-Илмәт авыл жирлегә.

Программаның Заказчысы

Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районының Илмәт авыл жирлегә башкарма комитеты, 423619, Алабуга районы, Илмәт авылы, Сәйдәш ур., 4

Программаның максаты-Илмәт авыл жирлегенең заманча һәм нәтижәле транспорт инфраструктурасын үстерү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексында хәрәкәт иминлеген, күрсәтелә торган хезмәтләрнең сыйфатын күтәрү.

Программаның максатлары һәм бурычлары

Күрсәтелгән максатларга ирешү өчен төп бурычларны хәл итәргә кирәк:

гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын үстерү һәм камилләштерү чараларын оештыру;

- юл хәрәкәте шартларын яхшырту чараларын оештыру;

- юл хәрәкәте иминлеген арттыру чараларын оештыру;

- жәяүлеләр инфраструктурасын үстерү.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)

- гомуми файдаланудагы юлларның озынлыгы, км;

гомуми файдаланудагы реконструкцияләнган автомобиль

юлларының озынлыгы;

- УДС тыгызлыгы, км/км².

- төзелгән тротуарларның озынлыгы, км;

- норматив таләпләрне канәгәтләндерә торган тукталыш пунктлары өлеше.

Программаны гамәлгә ашыру вакыты: 2019 - 2035 еллар.

Программаны гамәлгә ашыру
сроклары һәм этаплары

Программаны гамәлгә ашыру этапларга
бүлекләргә күздә тотмый.

Транспорт инфраструктурасы
объектларын проектлау, төзү,
реконструкцияләү буенча
планлаштырылган чараларның
(инвестиция проектларының)
(чаралар төркемнәренә,
ярдәмчә программаларның,
инвестиция
проектларының) эреләндерелгән
тасвирламасы

Өлеге программада тасвирланган чаралар
транспорт чараларыннан, жәяүлеләрдән
файдаланучыларның уңайлылыгын һәм
куркынычсызлыгын арттыруга һәм Илмәт
авыл жирлегенә социаль-иқтисадый
хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән.

Эшләүче	«Татарстан Республикасы Алабуга муниципаль районы Илмәт авыл жирлегә башкарма комитеты " МКУ

Программаны финанслау
күләмнәре һәм чыганақлары

2019-2035 елларда программа чараларын
гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс
чараларының гомуми күләме 7 579, 988 мең
сум тәшкит итәчәк, Татарстан
Республикасы бюджеты – 7 229, 0 мең сум,
Илмәт авыл жирлегә бюджетиннан 350,988
мең сум, шул исәптән еллар буенча:

2019 елда – 574,0 мең сум.;

2020 елда – 20,0 мең сум.;

2021 елда – 1 875,7 мең сум.;

2022 елда – 220,0 мең сум.;

2023 елда – 20,0 мең сум.;

2024 елда-20,0 мең сум

2025 елда-4650,288 мең сум

2026 елда-20,0 мең сум

2027 елда-20,0 мең сум

2028 елда-20,0 мең сум

2028-2035 елларда – 140,0 мең сум.

Программаны финанслау өчен акчалар күләме фаразланган характерда була һәм жирле үзидарәнең вәкиллекле органы тарафыннан ел саен төзәтмәләр кертелергә тиеш.

Муниципаль берәмлекнең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышына характеристика.

Россия Федерациясе субъектының Россия Федерациясе пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау, жирлекнең Россия Федерациясе субъектының пространство оешмасы структурасындагы торышын анализлау

Татарстан Республикасы Россия Федерациясе субъекты булып тора, Россиянең Европа өлеше үзәгендә, Көнчыгыш Европа тигезлегендә, ике елга-Идел һәм Кама елгалары кушылган урында урнашкан. Территориаль яктан Идел бие федераль округы составына керә, икътисадый яктан Идел бие икътисади районына карый. Республиканың башкаласы-Казан шәһәре.

Татарстан Республикасы Киров, Ульяновск, Самара һәм Оренбург өлкәләре, Башкортостан Республикасы, Марий Эл Республикасы, Удмурт Республикасы һәм Чуваш Республикасы белән чиктәш. Тикшерелә торган субъектның мәйданы 67 847 км², территориясе озынлыгы – төньяктан көньякка 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка 460 км.

Республиканың муниципаль төзелеше кысаларында, Татарстанның административ-территориаль берәмлекләре чикләрендә 956 муниципаль берәмлек төзелде:

2 шәһәр округы;

43 муниципаль район;

39 шәһәр жирлегә;

872 авыл жирлегә.

Алабуга районы Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышындагы административ-территориаль берәмлек һәм муниципаль берәмлек булып тора. Административ үзәк – Алабуга шәһәре Казан шәһәреннән 215 км ераклыкта урнашкан. Районның мәйданы - 1362,1 км². Төньякта һәм төньяк-көнчыгышта Алабуга районы Удмуртия Республикасы һәм Менделеевск муниципаль районы, көнчыгышта һәм көньяк-көнчыгышта Тукай муниципаль районы, Чаллы шәһәр округы, көньякта Тукай һәм Түбән Кама районнары, көнбатышта Татарстан Республикасының Мамадыш районы белән чиктәш. Алабуга районы Чаллы агломерациясә составына керә.

Алабуга районы составына бер шәһәр жирлегә (Алабуга шәһәре) һәм 15 авыл жирлегә керә.:

Илмәт авыл жирлегә;

Бехтерев авыл жирлегә;

Олы еловка авыл жирлегә;

Олы кач авыл жирлегә;

Олы Шүрнәк авыл жирлегә;

Костенеевка авыл жирлегә;

Лекарево авыл жирлегә;

Морт авыл жирлегә;

Мурзиха авыл жирлегә;

Поспеловка авыл жирлегә;

Иске Күкле авыл жирлегә;

Иске Юраш авыл жирлегә;

Танай авыл жирлегә;

Татар Дәм-Дөме авыл жирлегә;

Яковлево авыл жирлегенә.

Илмәт авыл жирлегенә-Россия Федерациясә Татарстан Республикасының Алабуга районындагы муниципаль берәмлек. Административ үзәгенә-Илмәт авылы. Илмәт авыл жирлегенә Бехтерев, Олы Качык, Лекарев, Морт, Иске Юраш авыл жирлекләренә, Менделеевск муниципаль районы һәм Удмурт Республикасы белән чиктәш. Авыл жирлегенә статусы һәм чикләренә «Алабуга муниципаль районы "муниципаль берәмлегенә һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләренә территорияләренә чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турында" 2005 елның 31 гыйнварындагы 22-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән. Жирлек составына Илмәт авылы, Көек һәм Ядыгар авыллары керә.

Жирлек Татарстан Республикасының төньяк-көнчыгышында, Алабуга муниципаль районының төньяк өлешендә урнашкан. Илмәт авыл жирлегенә төньяк-көнбатышта һәм төньякта Удмурт Республикасы, төньяк-көнчыгышта Менделеевск муниципаль районының Брюшлы авыл жирлегенә һәм Алабуга муниципаль районының Бехтерев авыл жирлегенә, көнчыгышта Олы качы авыл жирлегенә, көньяк-көнчыгышта Лекарево авыл жирлегенә, көньякта Морт авыл жирлегенә, көньяк-көнбатышта һәм көнбатышта Иске Юраш авыл жирлегенә белән чиктәш. Алабуга муниципаль районы жирлегенә.

Илмәт авыл жирлегенә гомуми мәйданы 5622,8 га тәшкит итә, шул исәптән торак пунктларның мәйданы 179,75 га, шулардан: Илмәт авылы – 117,03 га, Көек авылы – 31,85 га һәм Ядыгар авылы – 30,87 га.

Илмәт авыл жирлегенә жирләренә уңдырышлы. Климаты уртача дымлы. Илмәт авыл жирлегенә территориясә аша Юрашка елгасы ага, аңа күп санлы Салкын чишмәләренә кушыла. Авыл хужалыгын үстерү өчен барлык шартлар да бар. Илмәт авылы тулысынча газлаштырылган, үзәк сууткәргеч бар, торак пунктлар эчендә каты өслеклә юллар бар. Жирлектә балалар бакчасы, 1 авыл мәдәният йорты, 1 фельдшер-акушерлык пункты, китапханә, “Яңа Юраш” ЯАЖ авыл хужалыгы предприятиеләренә бар, КФХ “Ашрафзянов”, КФХ “Шакирзянов” .

Жирлекненә социаль-иқтисадый характеристикасы, транспорт өлкәсендәгә эшчәнлекненә дә кертеп, жирлек территориясендә шәһәр төзелешә эшчәнлегенә характеристика, транспорт ихтыяжын бәяләү.

Иқтисадый үсеш күрсәткечләренә берсә-халык саны. Халык санының үзгәрүә муниципаль берәмлектә яшәү дәрәжәсенә, территорияненә яшәү, эшчәнлек алып бару өчен кызыклы булуының индикаторы булып тора.

2024 елның 1 гыйнварына статистика буенча Илмэт авыл җирлеге муниципаль берәмлегенң халык саны 323 кеше яки Алабуга районы халкының 0,41% тәшкил иткән.

Җирлектә яшәүчеләрнең күп өлеше (90 %) Илмэт авылында яши. Көек авылында халыкның 3% ы һәм 7% ы Ядыгар авылында яши.

2019 ел башына Илмэт авыл җирлегенң уртача тыгызлыгы 1 кв. километрга 6,8 кеше тәшкил иткән. Алабуга муниципаль районының территорияль планлаштыру схемасында үткәрелгән анализ буенча Илмэт авыл җирлеге халыкның күрсәткечләре уртача дәрәжәдән түбән булган районнар төркеменә керә.

Илмэт авыл җирлегенң иң эре торак пунктлары-Илмэт авылы. Әлеге торак пунктның үзенчәлеге булып хезмәткә сәләтле яшътәге халыкның бик зур өлеше (50% тан артыграк) һәм пенсия яшендәге затларның аз саны (40% тан кимрәк) тора, бу Татарстан Республикасы буенча уртача статистик күрсәткечләрдән шактый аерыла. Ядыгар һәм Көек авыллары халыкның яртысын диярлек пенсия яшендәге кешеләр тәшкил итүе белән аерылып торалар.

Муниципаль берәмлек халкының соңгы 8 елдагы динамикасы графикта күрсәтелгән (1 нче рәсем).

1 нче рәсем-Илмэт авыл җирлегендә халык саны динамикасы

Демографик вазгыятьне тулырак бәяләү өчен халык санының яшь структурасын бәяләү мөһим. 1 нче таблицада Илмәт авыл җирлегенә халкының яшь структурасы буенча 2011 елгы мәгълүматлар күрсәтелгән.

Илмэт авыл жирлегенең икътисадый системасына агросәнәгать комплексы һәм инфраструктура тармагы керә. Авыл жирлегендә житештерүнең нигезен авыл хужалыгы тәшкил итә. Илмэт авыл жирлегендә "Яңа Юраш" ЯАЖ, "Арафжанов" КФХ, "Шакиржанов" КФХ авыл хужалыгы предприятиеләре эшли

Авыл жирлеге инфраструктурасы предприятиеләрендә социаль хезмәт күрсәтү учреждениеләре һәм административ-идарә оешмалары бар.

2024 ел башына жирлектә эшләүче предприятиеләр һәм учреждениеләр исемлеге, аларда эшләүчеләрнең санын күрсәтеп, 2 нче таблицада бирелгән.

2 нче Таблица-2019 ел башына Илмэт авыл жирлеге предприятиеләре һәм учреждениеләре

Наименование	Численность работающих	Количество работающих (% от всех МПТ)
с.Альметьево		
Производственные предприятия		
Сельское хозяйство		
ЗАО “Новый Юраш”	23	46,0
КФХ “Ашрафзянов”	1	2,0
Итого	24	48,0
Предприятия инфраструктуры		
Предприятия торговли		
Магазин“Алсу”	1	2,0
Итого	1	2 ,0
Объекты здравоохранения		
ФАП	1	2,0
Итого	1	2,0

Учреждения культуры и искусства		
СДК	4	8,0
Библиотека	2	4,0
Итого	6	12,0
Деловые учреждения		
Исполком СП	2	4,0
Итого	2	4,0
Всего по с.Альметьево	36	100,0
ВСЕГО ПО СЕЛЬСКОМУ ПОСЕЛЕНИЮ	36	100

«Алабуга муниципаль районы Илмэт авыл жирлегенең социаль-икътисади үсеш дәрәжәсенә Характеристика» муниципаль берәмлеге Паспорты мәгълүматлары буенча, Илмэт авыл жирлеге территориясендә 2025 елның 1 гыйнварына 2 шәхси эшмәкәр теркәлгән.

Икътисадый эшчәнлек төрләре буенча хезмәткәрләр санын бүлү диаграммада күрсәтелгән (2 нче рәсем)

2 нче рәсем-икътисадый эшчәнлек төрләре буенча хезмәткәрләр санын бүлү

Шулай итеп, Илмэт авыл жирлегендә житештерү өлкәсендә эшләүчеләр саны эшләүчеләрнең гомуми саныннан 56% тәшкил итә, хезмәт күрсәтү өлкәсендә – 38% һәм эшлекле учреждениеләрдә – 6%.

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасының эшләвенә
Характеристика һәм эш күрсәткечләре.

Илмэт авыл жирлегендә транспорт системасын үстерү жирлектә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшырту өчен кирәкле шарт булып тора.

Автомобиль юллары челтәренә булуы һәм торышы икътисадый пространствоың территорияль бөтенлеген һәм бердәмлеген билгели. Юллар һәм жирле әһәмияттәге инфраструктураның торышы жәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяжларына туры килмәү проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора.

Жирлекнең транспорт инфраструктурасын шәһәр яны, тышкы транспорт линияләре, корылмалары һәм корылмалары тәшкил итә. Жирлекнең транспорт инфраструктурасының төп структур элементлары булып урамнар һәм юллар челтәре, шулай ук аңа бәйле пассажир транспорты челтәре тора.

Илмэт авыл жирлегенә башка регионнар белән тышкы транспорт-икътисадый элементларга автомобиль (индивидуаль һәм ижтимагый) транспорт төре белән гамәлгә ашырыла.

Су, тимер юл һәм һава транспорты кулланылмый.

Жирлек юллары челтәренә Характеристика, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары агымнарының тизлеге, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы, юлларның хәрәкәт белән тулылану коэффициенты һәм юл хәрәкәтенә торышын, автомобиль транспортынан әйләнә-тирә мохиткә экологик йөкләнешне һәм икътисадый югалтуларны тасвирлый торган башка күрсәткечләр), юлларны карап тоту сыйфатын бәяләү.

Илмэт шәһәре транспорт системасын үстерү.п. муниципаль берәмлек халкының тормыш сыйфатын яхшыртуның кирәкле шарты булып тора.

Автомобиль юллары челтәренә булуы һәм торышы икътисадый пространствоың территорияль бөтенлеген һәм бердәмлеген билгели. Юллар һәм жирле әһәмияттәге инфраструктураның торышы жәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяжларына туры килмәү проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның бер сәбәбе булып тора.

Илмэт авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасы автомобиль юлларыннан тора. Алар жирлек территориясен күрше территорияләр белән, жирлекнең торак пунктларын район үзәге белән бәйлиләр, жирлекнең барлык торак пунктларының тормыш эшчәнлеген тәмин итәләр, күп очракта жирлекнең үсеш мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча автомобильләрдә йөк һәм пассажирлар ташу гамәлгә ашырыла. Жирлекнең тотрыклы икътисадый үсешенә ирешү, жирле житештерүчеләрнең конкурентлык сәләтен арттыру һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту бурычларын хәл итү күбесенчә автомобиль юллары челтәренен үсеш дәрәжәсенә бәйле.

Төбәк әһәмиятендәге «Морты – нарат Юраш» юлы, жирлекнең үзәк өлеше буйлап, Илмэт авылыннан Ядыгар авылы аша һәм Көөк авылына кадәр төбәк әһәмиятендәге «Илмэт – Ядыгар – Көөк»автомобиль юлы уза.

3 нче таблицада китерелгән күрсәткечләрдән күренгәнчә, Алабуга муниципаль районы Илмэт авыл жирлегенең гомуми файдаланудагы (төбәк әһәмиятендәге) барлык юлларыннан:

- асфальт – бетон өслек-62,5%,
- күчеш өслеге (вак таш) – 37,5%,

Бу Алабуга районы Илмэт авыл жирлегенең юл челтәренен шактый югары дәрәжәдә төзекләнүен күрсәтә.

3 нче Таблица-01.01.2019 елга «Главтатдортранс» дәүләт учреждениесе мәгълүматлары буенча региональ әһәмияттәге автомобиль юллары Исемлегә.

№ п/п	Название дорог на 1.01.2010 года	кате- го- рия	протяж. км.на 1.01.10г .	В том числе		
				асфал ьтобет онное	переходно е	грунтов ое
1	Морты-Сосновый Юраш	IV	5,838	5,838		
2	Альметьево-Ядыгар- Куюк	IV	3,5		3,5	
	Всего по району		9,338	5,838	3,5	

Юл хәрәкәте параметрларының төп характеристикалары булып транспорт чаралары агымнарының тизлегә, тыгызлыгы, составы һәм хәрәкәт интенсивлыгы

кыйммәтләре, юлларның хәрәкәт белән йөкләнеш коэффициенты һәм башка күрсәткечләр тора.

Илмәт авыл жирлегенең терәк чөлтәренең төп урамнарында транспорт агымнары тизлеге тулаем алганда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итә торган зурлыкларга туры килә

Юл хәрәкәтендә катнашучылар ягыннан экологик йөкләнеш түбәндәге шартлар аркасында түбән дип бәяләнә:

УДС хәрәкәт интенсивлыгының һәм йөкләнешенең югары булмасы;

гомуми агымда йөк транспорты чараларының аз өлеше;

тоткарлыклы ситуацияләр булмау.

Муниципаль берәмлекнең урам-юл чөлтәрендәге житешсезлекләргә жирлекнең урам-юл чөлтәренең бер өлешендә каты өслекнең булмасы һәм жәяүлеләр хәрәкәтен тәртипкә китерү өчен кирәкле тротуарларның булмасы керә, шуның нәтижәсендә торак пункт урамнарында жәяүлеләр катнашында юл-транспорт һәлакәте килеп чыгу ихтималы зур.

Транспорт чаралары паркының составына һәм жирлектә автомобильлэшү дәрәжәсенә, парковкалар (парковка урыннары) белән тәмин ителешенә Анализ ясау.

Транспорт чараларын кую һәм туктату урыннарын урнаштыру параметрлары буенча алынган мәгълүматны анализлау машина кую урыннарына ихтыяжның канәгатьләнү дәрәжәсен һәм юл чөлтәренә алар тудыра торган йөкләнешне бәяләргә мөмкинлек бирәчәк.

Илмәт муниципаль берәмлеге территориясендә автотранспортны саклау.п.жәлеп итү объектлары кишәрлекләре чикләрендә һәм жирлектә яшәүчеләрнең йорт яны кишәрлекләрендә гамәлгә ашырыла.

Муниципаль берәмлек – Илмәт авыл жирлеге территориясендә транспорт чараларының актив паркына Сан һәм сыйфат ягыннан анализ ясау өчен Россия Федерациясә Федераль салым хезмәтенең (РФ Федераль салым хезмәте) хисапларыннан алынган мәгълүматлар файдаланылды. Илмәт т.п. буенча транспорт саны 2019 елга 125 транспорт чарасы тәшкил иткән. Шәһәр территориясендә теркәлгән транспорт чараларының күпчелеген жиңел автомобильләр тәшкил итә,

Транспорт төрлөрө буенча тулырак мәгълүмат диаграммада бирелгән (3 нче рәсем).

3 нче рәсем-Илмәт авылы транспорт төрлөрө буенча мәгълүмат

Алынган мәгълүматларга караганда, Илмәт авыл җирлегендә 1000 кешега 356 җиңел автомобиль туры килә.

Пассажирлар агымын анализлауны да кертәп, гомуми файдаланудагы транспорт чаралары эшенә Характеристика.

Пассажир транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә мөһим элемент булып тора, аннан башка җәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның производство, көнкүреш, мәдәни максатлар тудырган күчеп йөрү ихтыяжларын канәгатьләндерергә тиеш.

Җирлек территориясендә гомуми файдаланудагы төп транспорт булып автобус тора. Җәмәгать транспорты маршрутлары үз хәрәкәтен Алабуга шәһәренең автовокзалынан башлай, пассажирларны утырту һәм төшерү бары тик билгеләнгән тукталыш пунктларында гына башкарыла.

Пассажирлар йөртү Алабуга муниципаль районының даими рәвештә пассажирлар йөртү муниципаль маршрутларының расланган реестры нигезендә гамәлгә ашырыла.

Гомумән алганда, гомуми файдаланудагы шәһәр пассажир транспорты системасы куелган бурычларны үти. Проблемалар арасында уңайлылык һәм экологик яктан уңайлылык күрсәткечләре югары булмаган искергән хәрәкәтчән составны куллануны билгеләп үтәргә кирәк. Тукталыш объектларының шактый өлеше гамәлдәге нормативлар нигезендә җитәрлек күләмдә төзелмәгән.

Илмэт авыл жирлеге территориясендә «Алабуга – Иске Юраш»¹⁰¹ нче шәһәр яны муниципаль маршруты буенча маршрут буенча пассажирлар йөртү һәм багаж ташу гамәлгә ашырыла

Жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү шартларына Характеристика.

Жәяүлеләр хәрәкәте корреспонденцияләрнең иң өстенлекле төре булып тора, чөнки ул транспорт инфраструктурасына иң аз таләпләр куя, әйләнә-тирә мохитне пычратуга һәм шау-шуга бәйле тискәре нәтижеләр тудырмый, шулай ук халыкның сәламәтлек дәрәжәсен күтәрүгә ярдәм итә. Әмма гражданның уңайлы һәм имин хәрәкәт итү өчен, юл хәрәкәтен оештыруның тиешле техник чараларын кулланып, урам-юл челтәрен жәяүлеләр өчен кирәкле элементлар белән тәмин итәргә кирәк.

Илмэт муниципаль берәмлеге урамнарының һәм юлларының күп өлеше тротуарлар һәм жәяүлеләр юллары белән тәмин ителмәгән. Жирлекнең урам-юл челтәрен заманча жәяүлеләр инфраструктурасы белән төзекләндерү кайбер бурычларны хәл итәргә мөмкинлек бирәчәк:

- жәяүлеләр хәрәкәтенә куркынычсызлыгын һәм уңайлылыгын арттырырга;
- жирлек торак пунктларына жәяү барып житү мөмкинлеген тәмин итәргә;
- жирлектә яшәүчеләрнең жәяү хезмәт миграциясе, ягъни хезмәт куелган урыннарга кадәр күчү сыйфатын яхшыртуга;
- жирлек перифериясенә Үзәк районы белән жәяүлеләр элементлар тәмин итәргә;
- мәдәни-көнүреш хезмәте күрсәтү объектларына жәяү барып житү мөмкинлеген тәмин итәргә;
- жирлекнең торак пунктлары эчендә жәяүлеләр элементлар арттырырга;
- туризмны рекреацияләү һәм үстерү максатларында мәдәни мирас статусына ия тарихи-ландшафт комплексларын жәяүле маршрутлар белән тәмин итәргә.

Илмэт муниципаль берәмлегенә урам-юл челтәре тышкы яктырту белән җиһазландырылмаган.

Велосипедта йөрү жәяү йөрүдәге кебек үк өстенлекләргә ия, өстәвенә корреспонденцияларне ерак араларга алып барырга мөмкинлек бирә. Жирлек территориясендә велосипедта йөрү өчен махсус юллар каралмаган. Велосипедчылар хәрәкәте юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләренә туры китереп гомуми файдаланудагы юлларда башкарыла.

Йөк транспорты хәрәкәтенә Характеристика, коммуналь һәм юл хезмәтләре транспорт чараларының эшен, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктураның торышын бәяләү.

Муниципаль берәмлектә йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары региональ әһәмияттәге «Морты-Сосновый Юраш»автомобиль юлы буйлап уза.

Жирлек территориясендә йөк ташуларны төп тарту урыны булып ЗАО “Яңа Юраш ” авыл хужалыгы предприятиеләре тора, КФХ “Ашрафзянов”, КФХ “Шакирзянов” .

Йөк транспорты йөкләрне житештерү урыныннан куллану урынына күчерү өчен төп транспорт төре булып тора. Торак пунктларда йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары поселок юллары, шулай ук үзәк урамнар буйлап уза, шулай итеп һаваның пычрану дәрәжәсен киметү ,авыл жирлегенең юл–транспорт челтәренә йөкләнешне киметү һәм аварияләр дәрәжәсен киметү өчен шартлар тудырыла .
Авыл жирлеге территориясендә йөк ташучы транспорт оешмалары юк.

Муниципаль берәмлектә йөк транспортының төп хәрәкәт маршрутлары региональ әһәмияттәге «Морты-Сосновый Юраш»автомобиль юлы буйлап уза.

Авыл хужалыгы предприятиеләре жирлек территориясендә йөк ташуны төп тарту урыннары булып тора ЗАО “ Яңа Юраш”, КФХ “Ашрафзянов” .

Юл хәрәкәте иминлегенә дәрәжәсенә анализ

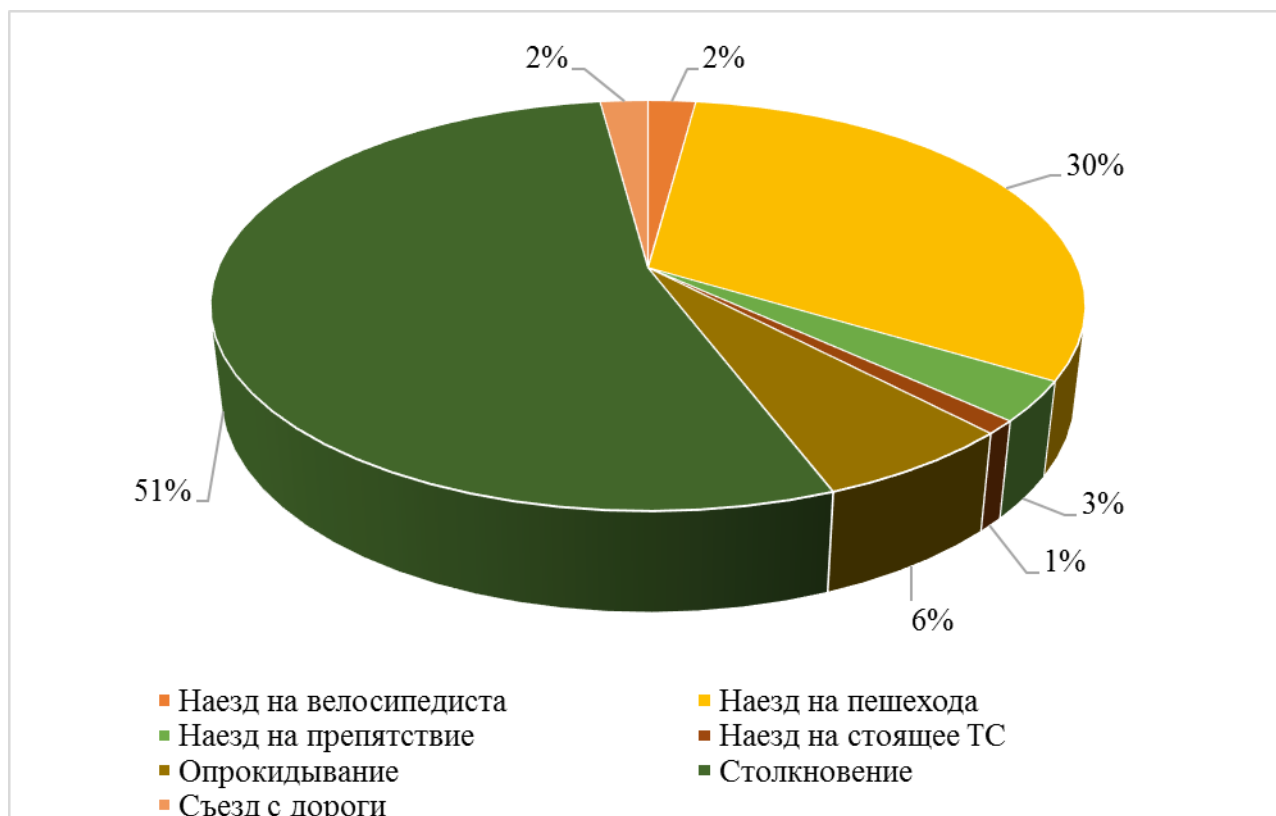
Юл-транспорт һәлакәте турындагы белешмәләрне һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәмин итү эшенең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора.

Бүгенге көндә автомобиль юлларында аварияләр проблемасы транспорт чаралары паркының артуы, юл-транспорт инфраструктурасының юл хәрәкәтендә катнашучылар ихтыяжларына туры килмәве һәм машина йөртүчеләрнең дә, жәяүлеләрнең дә дисциплинасы бик түбән булу сәбәпле аеруча кискенләшә бара.

Хәзерге вакытта торак пунктларның юлларында һәм урамнарында, шулай ук региональ һәм федераль әһәмияттәге трассаларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен кискәтү һәм алардан килгән зыяннарның авырлыгын киметү транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерүнең актуаль бурычларыннан берсе булып тора.

Аварияләр статистикасын анализлау өчен башлангыч мәгълүматлар сыйфатында РФ Юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү буенча Баш идарәсенең (ЮХИДИ) рәсми аварияләр статистикасы мәгълүматлары, РФ Эчке эшләр министрлыгы тарафыннан бирелгән ачык мәгълүматлар файдаланылды.

2017 елда Алабуга районында 140 юл-транспорт һәлакәте теркәлгән. Юл-транспорт һәлакәте мәгълүматлары нәтижәсендә 12 кеше һәлак булган, 188 кеше яраланган. 2017 елда социаль куркыныч 100 мең кешегә 14 һәлак булучыны тәшкит иткән. Нәтижәләрнең авырлыгы, юл-транспорт һәлакәтендә һәлак булучыларның гомуми саныннан (һәлак булучылар һәм яралылар) өлеше буларак исәпләнә, 2017 елда 6% тәшкит иткән. Юл-транспорт һәлакәтенә 2017 ел төрләре буенча бүленеше 4 нче рәсемдә күрсәтелгән.

4 нче рәсем – 2017 елга юл-транспорт һәлакәтен төрләр буенча бүлү

Шулай итеп, 2017 елда Алабуга районы юлларында аварияләр шактый түбән дәрәжәдә булган дигән нәтижә ясарга була.

Автомобиль юлларында аварияләр проблемасы аеруча зур

юл-транспорт инфраструктурасының туры килмәве сәбәпле кискенлек жәмгыятьнең һәм дәүләтнең Куркынычсыз юл хәрәкәтенә ихтияжларына, тәмин итү системасы эшчәнлегенең житәрлек дәрәжәдә нәтижәле булмавы юл хәрәкәте иминлегенә һәм катнашучыларның бик түбән дисциплинасы юл хәрәкәте.

Күләмнәр кимегәндә транспорт чаралары паркын арттыру

автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау, житәрлек түгел автомобиль юлларын карап тоту буенча финанслау начараюга китерде хәрәкәт шартлары.

Торак пунктлар урамнарында һәм жирлек автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, юл - транспорт һәлакәтләрен (юл-транспорт һәлакәтләрен) кисәтү һәм алардан килгән зыяннарның авырлыгын киметү бүгенге көндә иң актуаль бурычларның берсе булып тора. Киләчәктә автомобиль юлларының торышы канәгатьләнерлек булмау, жирлектә яшәүчеләрнең шәхси автотранспорты саны арту һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары Камил булмау аркасында вәзгыять начарланырга мөмкин.

Юл-транспорт һәлакәтенең төп сәбәпләре

юл хәрәкәте иминлеген дөүләт инспекциясе мәгълүматлары

алар: хәрәкәт тизлегенең конкрет юл шартларына туры килмәве, исерек килеш автомобиль белән идарә итү, тизлек режимын бозу, узып китү кагыйдәләрен бозу һәм жәяүлеләр белән юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозу.

Авариялелек һәм булу белән хәлнең начараю куркынычы белән бәйле рәвештә

юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү проблемалары озак сроклы стратегияне эшләү һәм гамәлгә ашыру, барлык кызыксынган хезмәтләреннең һәм халыкның, жирле үзидарә органнарының тырышлыгын координацияләү таләп ителә. Барлыкка килгән проблеманың кискенлеген киметү максатында программ-максатчан методны куллану ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- жирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү

юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәләре;

-юл шартларында зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, шулай ук юл-транспорт һәлакәтләрендә һәлак булучылар санын киметү буенча чаралар комплексын гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик характердагы чараларны гамәлгә ашыру. Юл-транспорт һәлакәтләре белән бәйле проблемаларны нәтижәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәмин итү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру һәм аларның финанс ресурслары белән тәмин ителешен системалы рәвештә гамәлгә ашыруны давам итү зарур.

«Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 28.06.2014 № 172-ФЗ Федераль законы муниципаль берәмлекләрдә юл хәрәкәте иминлеген тиешле дәрәжәдә тәмин итү бурычларын хәл итүнең программ максатчан ысулын гамәлгә

ашыру коралы буларак жирле үзидарэ дэрэжэсендэ максатчан муниципаль программаны билгели. Бэян ителгәннэрне исәпкә алып, актуальлек һәм

махсус муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү өлкәсендә эшнә дэвам итүнең нигезле зарурлыгы.

Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә тискәре йогынтысы дэрэжэсен бәяләү

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганаclarына керә.

Һава бассейнының автотранспорт чыгарылмалары белән пычрануының төп сәбәбе-автотранспортның саны арту, аның тузганлыгы һәм сыйфатсыз ягулык.

Эчке янулы двигатель газларында зарарлы матдәләр һәм кушылмалар, шул исәптән канцерогеннар да бар. Юл өслеген бозга каршы торучы нефть продуктлары, шиннарның тузган продуктлары, тормоз накладкалары, хлоридлар юл буе полосаларын һәм су объектларын пычраталар.

Эчке янулы двигательләр чыгаруының төп компоненты (тавыштан тыш) – углерод әчемәсе (угар газы) – кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациясенә карап төрлө дэрэжәдә агулануга китерә. Автомобильләр һәм һавадагы пычраткыч матдәләр катнашмалары үзара тәэсир итешкәндә, агрессиврак яңа матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына якин территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр күп кенә канцероген матдәләргә йөртә. Монда яшелчә, жиләк-жимеш үстерергә һәм терлекләргә үләннәр ашатырга ярамый.

Автотранспортның әйләнә – тирә мохитне пычратуга тискәре йогынтысын киметү эшендәге юнәлешләрнең берсе булып альтернатив ягулык-кысылган һәм сыекландырылган газны куллануны тагын да киңәйтү, юлларны төзекләндерү, двигательләрнең эшен контрольдә тоту тора.

Гигиена нормативларына туры килми торган һава пробаларының гомуми саныннан 50% тан артыгын автомагистральләрдә алынган пробалар тәшкил итә.

Район автомагистральләрендә стационар күзәтү постлары юк

Жирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерүнең һәм урнаштыруының гамәлдәге шартларына һәм перспективаларына Характеристика.

Алабуга муниципаль районының «Илмәт авыл жирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерү» бүлеген эшләүнең төп максаты халык ихтыяжлары нигезендә автомобиль юлларын үстерүгә, жирлек икътисадының нәтижәлелеген

һәм конкурентлыкка сәләтлелеген арттыруга, юл челтәренең таләп ителгән техник торышын, үткәрү сәләтен, куркынычсызлыгын һәм тыгызлыгын тәмин итүгә юнәлдерелгән чараларны эшләүдән гыйбарәт.

Алабуга муниципаль районының һәм Илмәт авыл җирлегенең транспорт-коммуникация инфраструктурасын үстерү буенча төп бурычлар:

1) региональ әһәмиятле автомобиль юлларын үстерү

Региональ юллар Татарстан Республикасы милке булып тора һәм шуңа бәйле рәвештә төп чаралар аларны саклап калуга, модернизацияләүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

Хәзерге вакытта «мәгариф», «сәламәтлек», «АПКны үстерү» һәм башка милли проектларны гамәлгә ашыру кысаларында торак пунктларны транспорт элементларга белән тәмин итү юл челтәрен үстерү өлкәсендә иң мөһим бурычларның берсе булып тора.

Югарыда санап үтелгән проектларны гамәлгә ашыру күбесенчә авыл җирлеге халкының урта һәм һөнәри белем алу һәм медицина ярдәме алу мөмкинлеген тәмин итүгә бәйле.

2) җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү өчен гамәлдәге җирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, торак пунктларга асфальт-бетон юллар салу зарур.

Илмәт авыл җирлегенең планлаштырыла торган транспорт каркасы региональ һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан төзелә.

Торак пунктларның урам-юл челтәрен үстерү гамәлләре

Яңа торак төзелеше мәйданчыкларында урамнар һәм юллар төзүгә һәм Алабуга муниципаль районының Илмәт авыл җирлеге составына керүче торак пунктларның гамәлдәге торак төзелеше территориясендә урамнарны һәм юлларны реконструкцияләүгә юнәлдерелгән.

Транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

Татарстан Республикасы Илмәт Алабуга районы муниципаль берәмлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенә һәм үсешенә:

- Россия Федерациясенең шәһәр төзелеше кодексы белән;

- «Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү хакында» 2007 елның 8 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон белән;

- «Юл хәрәкәте иминлеге турында» 10.12.1995 елгы 196-ФЗ номерлы Федераль закон белән;

- РФ Хөкүмәтенең «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында» 23.10.1993 ел, № 1090 карары белән;

- Алабуга районы муниципаль берәмлеген территорияль планлаштыру схемасы белән 21.12.2010 № 20-14/17538;

- Илмәт муниципаль берәмлеге халык депутатлары Советының 17.12.2012 № 77 карары белән расланган Татарстан Республикасы Алабуга районы Илмәт муниципаль берәмлегенең генераль планы.

Татарстан Республикасы Алабуга районының Илмәт муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының эшләве һәм үсеше өчен кирәкле норматив-хокукый база нигездә формалаштырылган.

Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Алабуга районының Илмәт авыл җирлеге Советы тарафыннан «Илмәт авыл җирлегенең 2024 елга һәм 2025-2026 елларга план чорына бюджеты турында» карар расланды.

Карар кысаларында шәһәр округлары һәм җирлекләр чикләрендә төзекләндерү кысаларында автомобиль юлларын һәм инженерлык корылмаларын төзү һәм карап тоту карала.

Финанслау чыганаclarы муниципаль берәмлек акчаларыннан гыйбарәт. Гамәлгә ашыру өчен еллар буенча финанслау каралган:

2019 елда-20,0 мең сум.

2020 елда-20,0 мең сум.

2021 елда-20,7 мең сум.

2022 елда-20,0 мең сум.

2023 елда-20,0 мең сум.

2024 елда-20,0 мең сум.

2025 елда-30,288 мең сум.

2026 елда-20,0 мең сум.

2026 ел-20,0 мең сум

2027 ел-20,0 мең сум

2028 ел-20,0 мең сум

2029-2035 еллар-140,0 мең сум

Муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтыяжы фаразын, халыкның хәрәкәт итү күләмен һәм характерын үзгәртүне эшләү

Жирлекнең социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелеше үсеше фаразы

Торак төзелешенең хәзерге тенденцияләре түбәндәгечә: торак фондының төп күләме халыкның үз акчалары исәбенә кертелә (керемнәре уртачадан югары булган гаиләләр), дәүләт финанславы нигездә максатчан программалар кысаларында гамәлгә ашырыла һәм шул ук вакытта акрынлап кими бара.

Авыл жирлегенең социаль-иқтисадый һәм шәһәр төзелеше үсешенең агымдагы дәрәжәсе күрсәткечләрен анализлаганда түбәндәгеләр билгеләнә::

- жирлек торак пунктларына транспорт белән барып житү мөмкинлеге
- анда яшәүчеләрнең ихтыяжларын канәгатьләндерә;
- житештерү объектлары халык яши торган урынга якын урнаша, бу исә хатларның төп төрөн – хезмәт хатларын жиңеләйтә.

Илмәт авыл жирлегендә торак төзелешен үстерү территориаль резервлар хисабына карала.

2025 елның 1 гыйнварына Илмәт авыл жирлеге территориясендә 315 кеше яши.

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегияләрендә мөмкин булган өч сценарий карала.

Төп сценарий иқтисадның тотрыклы, планлы үсешен, район өчен уңай үсеш темпларын күздә тотта. Тулаем территориаль продуктның (ВТП) 2015 елдан 2030 елга кадәр үсешенең тупланган темпы уңайлы дөньякүләм иқтисадый хәл фонында 1,7 тапкырга арту белән фаразлана. Житештерү-сәнәгать тибындагы «Алабуга " махсус иқтисадый зонасын үстерү исәбенә предприятиеләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артчак. Халык саны шулай ук тотрыклы үсә һәм 2030 елга 97,3 мең кешегә житәчәк. Халыкны торак белән

тээмин итү уртача темплар белән үсә, һәм 2030 елга күрсәткеч 1 кешегә 30,12 м торак тәшкил итәчәк.

Район территориясенә туристлар агымы арта, еллык динамика 5 – 6% ка арта, районның бизнес өчен инвестицияләр жәлеп итүчәнлегә арта. Районның икътисадый үз-үзен тээмин итү дәрәжәсе 0,55 тән 0,81% ка кадәр үсеш белән фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең база сценарие барлык куелган бурычларны һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыруны күздә тотта.

Оптимистик сценарий дөньякүләм икътисадый хәлнең яхшыру тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга муниципаль районы икътисадының динамикалы үсеш белән характерлана.

Тулай территорияль продукт югарырак темплар белән үсә, 2030 елда тупланган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкил итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелешә интенсив алып барыла. 2030 елга район халкы 100,4 мең кешегә житә. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Системалы рәвештә спорт белән шөгыйльләнүче халыкның дәрәжәсе елдан – ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56% ка житә. Халыкның керемнәре 2030 елга 2,3 тапкырга артачак. Бюджет керемнәре арта, районның инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. Туристлар агымы 2030 елга 3,4 тапкырга арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен дәвам итә, предприятиеләр саны һәм хезмәткәрләр саны арта, кече һәм урта производстволар үсә. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлешә 2030 елда 35 % ка житә, әмма икътисадның төп хәрәкәт итүче көче булып эшкәртү сәнәгатенә эре предприятиеләре кала.

Инерцион сценарий дөнья икътисадының тышкы факторларының сизелерлек йогынтысын күздә тотта, районның икътисадый үсешә темплары югары түгел. Тулай территорияль продукт үсә, ләкин шактый түбән темплар белән. Предприятиеләр кыенлыклар кичерүен дәвам итә. Чит ил чималы белән бәйлә кайбер производстволарның ябылуы ихтимал. Эчке тулаем продуктта кече һәм урта бизнес өлешә кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан гына кимү фаразлана. Районның үз-үзен тээмин итү дәрәжәсе түбән. Муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыру өчен бюджетның үз акчалары житми. Әмма туризм үсешә дәвам итә, туристлар агымы 2030 елга шәһәрнең инде барлыкка килгән тотрыклы бренды ярдәмендә 1,8 тапкырга артачак. Инвестиция кертемнәре күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмендә инвестицияләр өлешә якынча 5% дәрәжәсендә саклана, «Алабуга»СПТ МИЗ үсешә нәтижәсендә 2030 елга 5,7% ка кадәр арту күзәтелә.

Транспорт инфраструктурасын үстерү буенча стратегик һәм территориаль планлаштыру документларында, территорияне планлаштыру документларында каралган чараларга өстәмә буларак, әлеге КСОДД кысаларында гамәлгә ашырыла торган ОДД буенча төп чаралар карала.

Жирлекнең транспорт ихтияжы фаразы, жирлек территориясендә булган транспорт төрләре буенча халыкның хәрәкәтләнү күләме һәм характеры һәм йөкләр ташу фаразы

Муниципаль берәмлектә чагыштырмача тотрыклы демографик һәм социаль-икътисадый вәзгыять хисап чорында муниципаль берәмлек территориясендә транспорт ихтияжының, халыкның хәрәкәт итү күләменең һәм характерының шактый үзгәрүенә реаль алшартлар булмау турында нәтижә ясарга мөмкинлек бирә.

Жирлек территориясендә төп транспорт төре-Автомобиль транспорты, Автомобиль транспортында йөк ташу күләме тотрыклы характерда.

Транспорт ихтияжының аз булуына бәйле рәвештә, автомобиль транспортының гамәлдәге инфраструктурасы хәл ителә торган бурычларны үти, ләкин уртача характеристикаларга ия (УДС төзекләндерү дәрәжәсенең һәм юл өслегенең түбән булуы; кайбер урамнарның йөрү өлешләренең киңлегә җитәрлек булмавы; табигый киртәләр аша күпер корылмаларының җитмәве һ.б.). Генераль планының проект чаралары гамәлгә ашырылган очракта (агросәнәгать комплексын, торак фондын, туристлык өлкәсен үстерү һ.б.) транспорт ихтияжының артуы фаразлана, шул вакытта яңа объектларны үзара бәйли торган яңа юллар төзүгә ихтыяж туа.

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү фаразы

Илмәт с. п. транспорт инфраструктурасын анализлау нәтижәсендә түбәндәге проблемалар ачылды:

шәһәрнең урам-юл челтәрен төзекләндерү дәрәжәсе түбән: камилләштерелгән өслеге булмаган урамнарның һәм юлларның шактый өлеше, жәяүлеләр тротуарлары булмау, оештырылган су агымы булмау;

юл өслегенең канәгатьләнәрлек булмаган торышы: нык таушалу һәм ел саен юылу;

Халык санының фаразланган артуын исәпкә алып, гомуми файдаланудагы шәһәр пассажир транспортының хәрәкәтчән составын арттыру планлаштырылырга тиеш. Өметле торак төзелеше булган районнарда УДСНЫҢ яңа кишәрлекләрен файдалануга тапшырганнан соң, ГПТОП халкына хезмәт күрсәтү схемасын үзгәртүне күздә тотарга кирәк.

Транспорт системалары үсешенен заманча трендлары, шулай ук Алабуга муниципаль берәмлеге ихтыяжлары нигезендә жәяүлеләр һәм велосипед инфраструктурасының сизелерлек үсешен фаразларга мөмкин. Бу юнәлештә үсеш жәяү һәм велосипед транспорты ярдәмендә башкарыла торган транспорт корреспонденцияләренен санын арттырырга мөмкинлек бирәчәк, бу транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Жирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы

Тикшерелә торган территориянең транспорт инфраструктурасын үстерү максаты булып муниципаль берәмлекнең икътисадый активлыгын үстерү, транспорт хезмәтләре спектрын киңәйтү исәбенә халыкның тормыш сыйфатын яхшырту, транспорт-логистика инфраструктурасын камилләштерү өчен шартлар тудыру тора.

Илмәт авыл жирлегенен транспорт инфраструктурасын анализлау нәтижәсендә түбәндәге проблемалар ачыкланды::

муниципаль берәмлекнең урам-юл челтәрен төзекләндерү дәрәжәсе түбән: камилләштерелгән өслеге булмаган урамнарның һәм юлларның шактый өлеше, жәяүлеләр өчен тротуарлар булмау, өске агымның оешкан булмавы, яктырту булмау;

юл өслегенен канәгатьләнелерлек булмаган торышы: нык таушалу һәм ел саен юылу;

автомобиль хәрәкәтен кыенлаштыра торган һәм урамның үткәрү сәләтен киметүгә һәм юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгу куркынычына китерә торган кайбер урамнарның йөрү өлешләренен киңлегенә житәрлек булмавы;

чокырлар һәм инешләр аша автомобиль һәм жәяүлеләр күперләренен саны житәрлек түгел, бу исә урам-юл челтәренен нормаль эшләвен тәмин итми.

Юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруга бюджет акчаларына хроник кытлык шартларында, аларны юлларны ремонтлауга һәм карап тотуга нәтижәле тоту максатларында, Яңа, экономиялерәк материаллар һәм технологияләр эзләү һәм гамәлгә кертү бурычы саклана.

Юл тармагындагы бүгенге вазгыять автомобиль йөртүгә ихтыяжның артуы, автотранспорт чаралары санының артуы һәм шул ук вакытта юл челтәрен үстерүдә артта калуы, автомобиль юлларының озынлыгы һәм үткәрү сәләте акрын үсүе белән характерлана.

Үткәрелгән анализ нәтижәсендә, урам-юл челтәрен төзекләндерү дәрәжәсен күтәрү һәм автомобиль юлларын карап тоту буенча тиешле чаралар булмаганда, юл

өслегененң нык тузуы һәм авыл җирлеге территориясендә хатлар сатуның уңайлылыгы һәм тизлеге кимүе фаразлана, дигән нәтижә ясарга мөмкин.

Торак төзелешен, туризм өлкәсен, агросәнәгать комплексын үстерү максатларында торак пункт территориясен муниципаль берәмлекнең Генераль планында каралган рәвештә арттыру җирлекнең урам-юл челтәрен үстерү зарурлыгына китерәчәк. Гамәлдәге юлларны реконструкцияләүне һәм яңаларын төзүне, күпер аша чыгу урыннарын реконструкцияләүне үз эченә алган гамәлдәге урам-юлны үзгәртеп кору таләп ителәчәк.

Җирлекнең юл челтәрен үстерү фаразы:

1) региональ әһәмиятле автомобиль юлларын үстерү

Региональ юллар Татарстан Республикасы милке булып тора һәм шуңа бәйле рәвештә төп чаралар аларны саклап калуга, модернизацияләүгә һәм үстерүгә юнәлдерелгән.

Югарыда санап үтелгән проектларны гамәлгә ашыру күбесенчә авыл җирлеге халкының урта һәм һөнәри белем алу һәм медицина ярдәме алу мөмкинлеген тәмин итүгә бәйле.

2) җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын үстерү

Транспорт инфраструктурасын алга таба үстерү өчен гамәлдәге җирле әһәмияттәге юлларны реконструкцияләү, торак пунктларга асфальт-бетон юллар салу зарур.

Илмәт авыл җирлегененң планлаштырыла торган транспорт каркасы региональ һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларыннан төзелә.

Автомобильләшү дәрәжәсе, юл хәрәкәте параметрлары фаразы

Алабуга районы торак пунктлары өчен автомобильләшү дәрәжәсе фаразы «Татарстан Республикасының шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары»нда бар. Фараз мәгълүматлары нигезендә 2025 елга кадәр Озак вакытка Илмәт муниципаль берәмлеге халкының индивидуаль җиңел автомобильләр белән тәмин ителеше:

- 2017 елда - 356 җиңел автомобиль;

- 2025 елда – 480 җиңел автомобиль.

Юлда аварияләрне киметү чараларын билгеләгәндә, шулай ук юл чатында юл хәрәкәтен җайга салуны камилләштергәндә юл хәрәкәте параметрларын билгеләү аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтененң төп параметрларына түбәндәгеләр

керэ: хэрэкэт интенсивлыгы, Яшел сигналга килү интенсивлыгы, транспорт агымы составын китерүнең динамик коэффиценты, туену агымы, автомобиль чиратларының билгелэнгән кимү интервалы, хэрэкэт полосасының йөкләнеш коэффиценты, циклда яшел сигнал өлеше, чиратның арту коэффиценты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы.автомобиль тукталышларының чагыштырма саны, тукталышсыз үтеп йөрү коэффиценты.

Гамәлдәге вазгыятьне һәм социаль-икътисадый үсешнең гамәлдәге трендларын анализлау шундый нәтижә ясарга мөмкинлек бирә: жирлектә исәплэнгән вакытка юл хэрәкәте параметрларында сизелерлек үзгәрешләр фаразланмый, юл челтәренең тыгызлыгы сизелерлек үзгәрмәчәк.

Юл хэрәкәте иминлеге күрсәткечләре фаразы

Статистика буенча, Алабуга районында 2024 елда 2025 ел белән чагыштырганда барлык аварияләр күрсәткечләре кимегән. Әмма 2017 елда 2016 ел белән чагыштырганда барлык күрсәткечләр арткан.

Әмма киләчәктә Алабуга районында юл-транспорт вазгыятендә һәм социаль-икътисадый өлкәдә фаразлана торган үзгәрешләргә бәйле рәвештә юл хэрәкәте иминлеге дәрәжәсе түбәнәю ихтималы бар.:

автомобильләштерү дәрәжәсенең үсеше;

миграция хезмәт корреспонденцияләре исәбенә халыкның мобильлеген арттыру;

район автомобиль юлларында транзит трафинын арттыру;

район территориясе буенча уза торган региональ һәм федераль магистральләр аша йөк транспорты хэрәкәте интенсивлыгының артуы;

юл хэрәкәтендә катнашучыларның: автомобильчеләрнең, жәяүлеләрнең, велосипедчыларның юл хэрәкәте кагыйдәләрен массакүләм санга сукмаулары;

районның юл челтәренең озынлыгын һәм тыгызлыгын арттыру;

автомобиль юлларының торышы канәгатьләнәрлек түгел: өслекнең норматив булмаган торышы, билгеләрнең булмавы, кышкы карап торуның кимчелекләре;

юл хужалыгының техник дәрәжәсе житәрлек булмавы;

юл хэрәкәтен оештыруның техник чараларының камил булмавы.

Вакыйгаларның тискәре үсешенә юл куймас өчен карала торган муниципаль берәмлекнең юл челтәрендә иминлек дәрәжәсен арттыруга юнәлдерелгән чаралар

комплексын гамэлгә ашыру зарур. Әлеге чаралар комплексына түбәндәге компонентлар керергә тиеш::

Алабуга районының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итүнең заманча системасын булдыру;

халык арасында, шул исәптән балигъ булмаганнар арасында хокукий аңны күтәрү һәм куркыныч тәртипне кисәтү;

юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемаларын һәм проектларын эшләү һәм алар күздә тоткан чараларны гамэлгә ашыру исәбенә юл хәрәкәтен оештыру дәрәжәсен арттыру.

Юл-транспорт һәлакәтләре һәм зыян күрүчеләр санын киметүгә, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә аварияләр дәрәжәсен киметү буенча чаралар күрүгә уңай динамиканы исәпкә алып, аварияләрнең төп күрсәткечләренен киләчәктә дә кимүен фаразларга мөмкин.

Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысы фаразы

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү өлкәсендә транспорт инфраструктурасының бурычлары булып:

транспортның барлык төрләрендәге йогынтылар, ташлаулар һәм ташлаулар күләмен, калдыклар санын киметү исәбенә транспортның кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметү;

транспорт чараларының экологик чиста ягулык төрләренә күчү мотивациясе.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә зарарлы йогынтысын киметү һәм килеп чыга торган зыянны киметү өчен:

транспорт чараларының экологик хәвефсез төрләрен куллану исәбенә транспортның һава һәм су мохитенә һәм кеше сәламәтлегенә зарарлы йогынтысын киметергә;

ягулык-энергетика ресурсларының альтернатив чыганакларында (нефтьнеке булмаган) эшләүче транспорт чараларынан файдалануны стимуллаштырырга.

Автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәт интенсивлыгын арттыру шартларында әйләнә-тирә мохиткә транспорт-юл комплексының тискәре йогынтысын киметү өчен түбәндәге чараларны гамэлгә ашыру күздә тотыла:

гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын карап тотуның, бигрәк тә кышкы чорда, бозлавык материалларына каршы тискәре йогынтыны киметергә мөмкинлек бирә торган яңа ысулларын эшләү һәм кертү;

автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән төзекләндерү, тавыш йогынтысын киметү һәм янәшәдәге территорияләргә пычрату өчен автомагистральләр буйлап ясалма һәм үсемлек киртәләре куллануны да кертәп.

Тулаем алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халык сәламәтлегенә тискәре йогынтысын иң элек экологик чистарак транспорт чараларын һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларын куллануга күчү исәбенә киметү фаразлана.

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципияль вариантлары һәм аларны гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантны алга таба сайлап алып, транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләре (индикаторлары) буенча эреләндереп бәяләнә.

Татарстан Республикасы һәм Алабуга муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш стратегияләрен территорияль планлаштыру документында социаль-иқтисадый үсешнең өч төп сценарие карала.

Төп сценарий иқтисадның тотрыклы, планлы үсешен, район өчен уңай үсеш темпларын күздә тоталар. Тулаем территорияль продуктның (ВТП) 2015 елдан 2030 елга кадәр үсешенә тупланган темпы уңайлы дөньякүләм иқтисадый хәл фонында 1,7 тапкырга арту белән фаразлана. Житештерү-сәнәгать тибындагы «Алабуга» махсус иқтисадый зонасын үстерү исәбенә предприятиеләр хезмәткәрләре саны 2015 елдан 2030 елга кадәр 15% ка артчак. Халык саны шулай ук Тотрыклы үсәчәк. Житештерүчәнлек 2015 елга карата 2030 елда 1,85 тапкырга артчак. Инновацион житештерү өлеше 2030 елда 5,7% тан 15% ка кадәр артчак. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлеше 2030 елга 0,9% ка артчак, ә кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә эшләүчеләр саны барлык предприятиеләрдә эшләүчеләрнең гомуми күләмендә 2030 елга 5% ка артчак дип фаразлана. Халыкны торак белән тәмин итү уртача темплар белән үсә, һәм 2030 елга күрсәткеч 1 кешегә 30,1 кв.м торак тәшкил итәчәк.

Туристлар агымы арта, еллык динамика 5 – 6% ка арта, районның бизнес өчен инвестицияләр жәлеп итүчәнлегенә арта. Районның иқтисадый үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе 0,55 тән 0,81% ка кадәр үсеш белән фаразлана. Тулаем алганда, үсешнең база сценарие барлык куелган бурычларны һәм инвестиция проектларын гамәлгә ашыруны күздә тоталар.

Оптимистик сценарий дөньякүләм икътисадый хәлнең яхшыру тенденцияләренә нигезләнә, Алабуга шәһәре икътисадының динамикалы үсеш белән характерлана.

Тулай территорияль продукт югарырак темплар белән үсә, 2030 елда тупланган үсеш темпы 2015 елга карата 1,9% тәшкил итәчәк. Сәнәгать, авыл хужалыгы актив үсә, торак төзелешә интенсив алып барыла. Халыкның тормыш сыйфаты яхшыра.

Системалы рәвештә спорт белән шөгыльләнүче халыкның дәрәжәсе елдан – ел 3-4% ка арта һәм 2030 елга 56% ка житә. Халыкның керемнәре 2030 елга 2,3 тапкырга артачак. Бюджет керемнәре арта, муниципаль берәмлекнең инфраструктурасы яңартыла, бу туризм үсешенә ярдәм итә. Туристлар агымы 2030 елга 3,4 тапкырга арта. «Алабуга» махсус икътисадый зонасы үсешен дәвам итә, предприятиеләр саны һәм хезмәткәрләр саны арта, кече һәм урта производстволар үсә. Тулаем эчке продуктта кече һәм урта бизнес өлешә 2030 елда 35 % ка житә, эмма икътисадның төп хәрәкәт итүче көче булып эшкәртү сәнәгатенә эре предприятиеләре кала.

Инерцияле сценарий дөньякүләм икътисадның тышкы факторларының сизелерлек йогынтысын күздә тотта, муниципаль берәмлекнең икътисадый үсеш темплары югары түгел. Тулай территорияль продукт үсә, ләкин шактый түбән темплар белән. Предприятиеләр кыенлыктар кичерүен дәвам итә. Чит ил чималы белән бәйлә кайбер производстволарның ябылуы ихтимал. Эчке тулаем продуктта кече һәм урта бизнес өлешә кими. Эшсезлек дәрәжәсе югары дәрәжәдә, һәм 2020 елдан гына кимү фаразлана. Районның үз-үзен тәмин итү дәрәжәсе түбән. Муниципаль программаларны тулы күләмдә гамәлгә ашыру өчен бюджетның үз акчалары житми. Эмма туризм үсешә дәвам итә, туристлар агымы 2030 елга шәһәрнең инде барлыкка килгән тотрыклы бренды ярдәмендә 1,8 тапкырга артачак. Инвестиция керемнәре күләме кими. Татарстан Республикасының гомуми күләмендә инвестицияләр өлешә якынча 5 % дәрәжәсендә саклана, «Алабуга»СПТ МИЗ үсешә нәтижәсендә 2030 елга 5,7% ка кадәр арту күзәтелә.

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча транспорт инфраструктурасын үстерү вариантын гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган чаралар (инвестиция проектлары) исемлегә, транспорт объектларының техник-икътисадый параметрлары, чараларны (инвестиция проектларын)гамәлгә ашыру чиратлыгы

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасын үстерү гамәлләре

Тимер юл, һава һәм су транспорты буенча транспорт инфраструктурасын үстерү чаралары жирле бюджет акчаларының житәрлек булмавы һәм әлегә юнәлешләренә үстерү перспективаларының булмавы сәбәплә планлаштырылмый

Гомуми файдаланудагы транспортны үстерү, транспорт-күчеп утыру узелларын булдыру гамәлләре

Халыкка гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортында хезмәт күрсәтүнең гамәлдәге системасы хәзерге вакытта тулаем алганда Иске Юраш муниципаль берәмлеге халкының транспорт хезмәтләренә булган ихтыяжын канәгатьләндерә.

Автомобильләшү дәрәжәсе арту шартларында жәмәгать транспортының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын киметү өчен хәрәкәт итүче составның ягулыкның альтернатив төрләренә күчүе кирәк. Хәзерге вакытта «автомобиль, тимер юл, диңгез, елга, авиация транспорты һәм махсус билгеләнештәге техника буенча аерым ярдәмче программаларга бүлеп, газ-мотор техникасын гамәлгә кертү» дәүләт программасы эшләнде, аның кысаларында Югары экологик күрсәткечләргә ия транспорт техникасын өстенлекле файдалануга икътисадый стимул бирү планлаштырыла.

Табигатьтән тикшерүләр күрсәткәнчә, тикшерелә торган муниципаль берәмлек территориясендә жәмәгать транспортының бер тукталышын төзекләндерү буенча комплекслы чаралар үткәргә кирәк. 4 нче таблицада Илмәт муниципаль берәмлеге территориясендәге тукталыш пунктының норматив хәлгә китерү чаралары исемлеге китерелгән.

4 нче Таблица-Илмәт муниципаль берәмлеге территориясендәге тукталыш пунктының норматив хәлгә китерү чаралары.

№ п/п	Мероприятие	Остановка ОТ
1	Установка знака 5.16 «Место остановки автобуса или троллейбуса»	Остановочный пункт в н.п. Альметьево
2	Строительство остановочной площадки	
3	Строительство посадочной площадки	
4	Установка автобусного павильона	
5	Устройство линий наружного электроосвещения	
6	Организация пешеходного перехода, совмещенного с остановочным пунктом	

Тукталыш пунктларын төзөклөндөрү чаралары «гомуми файдаланудагы автомобиль юллары " ГОСТ Р 52766-2007 нигезендә үткөрөлөргә тиеш. Төзөклөндөрү элементлар. Гомуми таләпләр".

Жәмәгать транспорты тукталышларын төзөклөндөрү һәм хәрәкәт итүче составны алыштыру чараларын үткөргөндә инвалидларның юл хужалыгы объектларына керүен тәмин итү чараларын проектлау буенча Методик тәкъдимнәрне (ОДМ 218.2.007–2011), шулай ук РФ Транспорт министрлыгының «пассажирлар өчен юл йөрү шартларын тәмин итү тәртибен раслау турында» 2015 елның 1 декабрендәге 347 номерлы боерыгы таләпләрен исәпкә алырга кирәк. автомобиль транспорты һәм шәһәр жир өсте электр транспорты транспорт чаралары, автовокзаллар, автостанцияләр һәм күрсәтелә торган хезмәтләр, шулай ук аларга кирәкле ярдәм күрсәтү инвалидларын".

Бердәм парковка пространствосын үстерүне дә кертеп, жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре

Хәзерге вакытта Илмәт муниципаль берәмлеге территориясендә жиңел автомобиль транспорты өчен транспорт инфраструктурасы объектларының күп өлеше, юл сервисы объектларын да кертеп, региональ һәм жирле әһәмияттәге юлларда урнаша.

Жирлекнең генераль планы проектында юл сервисы объектларын төзү каралмаган.

Проектлауның сайланган варианты кысаларында жиңел автомобиль транспорты өчен инфраструктураны үстерүнең төп юнәлеше булып бердәм парковка пространствосын булдыру һәм нәтижәле эшләве тора. Шулай ук вакытта парковка пространствосы дефициты бетереләргә тиеш.

Жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү гамәлләре

Илмәт авыл жирлеге территориясендә жәяүлеләр һәм велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары жирле бюджет акчалары житмәү сәбәпле планлаштырылмый.

Йөк транспорты, Коммуналь һәм юл хезмәтләренең транспорт чаралары өчен инфраструктураны үстерү гамәлләре

Алабуга муниципаль районының стратегик планлаштыру документларында жирле әһәмияттәге автомобиль юллары челтәрендә йөк транспорты өчен инфраструктураны үстерү буенча Илмәт авыл жирлегенең агросәнәгать комплексы (АПК) объектларына керү юлларын төзү рәвешендә чаралар каралган. Каралган чаралар АПК эшчәнлегенә калдыкларын ташуның иминлеген һәм экологик яктан чиста булуын тәмин итәчәк.

Әлеге чаралар әлеге ПКРТИНЫҢ «жирлек юллары челтәрен үстерү буенча 4.6 чаралар» бүлеге кысаларында тасвирланды.

Жирлек юллары челтәрен үстерү чаралары

Жирлек юллары челтәрен үстерү максатларында юлларны ремонтлау һәм карап тоту чаралары планлаштырыла.

Юл хәрәкәте иминлеген арттыру максатларында бу юнәлештә юл хәрәкәтен оештыруның нәтижәлелеген арттыру буенча комплекслы чара гамәлгә ашырылырга тиеш. :

юлларның аерым участокларында яисә төрле зоналарда транспорт чаралары хәрәкәтенә тизлек режимына;

транспорт чараларының аерым территорияләргә керүен чикләү;

хәрәкәткә комачаулыкларны һәм гамәлдәге юл шартлары тудыра торган куркынычлык факторларын (конфликтлы ситуацияләрне) бетерүгә;

балаларның мәгариф оешмаларына куркынычсыз хәрәкәт итү маршрутларын тәмин итү;

юл хәрәкәте кагыйдәләрен бозуларны автомат режимда эшләүче фото-һәм видеотеркәү чараларын урнаштыру.

Шулай ук юл хәрәкәте мониторингы системасын оештыру, транспорт агымнары детекторларын урнаштыру, ОДД буенча документлар җыюны һәм саклауны оештыру, мәгълүматлар базасын булдыру һәм алып бару принциплары, мәгълүматка керү шартлары, аны актуальләштерү ешлыгы мәсьәләләре хәл ителергә тиеш.

Әлеге чараларны детальләштерү «юл хәрәкәтен оештыру проектларын һәм схемаларын эзерләү кагыйдәләрен раслау турында» РФ транспорт Министрлыгының 2015 елның 17 мартындагы 43 номерлы боерыгы белән регламентланган юл хәрәкәтен оештыру проектларын һәм схемаларын эшләү юлы белән гамәлгә ашырыла.

Генераль планда Алабуга муниципаль районын территорияль планлаштыру схемасы чаралары нигезендә Илмәт авыл жирлегенә территориясендә автомобиль юлларын үстерү чаралары каралган.

Алабуга муниципаль районын территорияль планлаштыру схемасы составында Илмәт авыл жирлегенә территориясендә автомобиль юлларын үстерү чаралары исемлегенә 5 нче таблицада күрсәтелгән.

5 нче Таблица-торак пунктларның урам-юл челтәрен үстерү гамәлләре

№ п/п	Наименование	Поселения	Покрытие	Вид работ	Категория	Этапы реализации			
						Первая очередь		Расчетный срок	
						2019-2020 гг.	протяженность, км	2021-2035 гг.	протяженность, км
Мероприятия регионального значения									
1	Альметьево-Ядыгар-Куюк	Альметьевское	асфальтобетон	кап. ремонт	I V			+	3,7
2	с.Альметьево ул.Центральная (асфальт)	Альметьевское	ЩПС	строительство		+			0,1
3	с.Альметьево улица Нагорная (существующий асфальт)	Альметьевское	асфальто-бетон	Кап.ремонт		+	0,5	1	
4	с.Альметьево улица Молодежная (асфальт ямочный ремонт)	Альметьевское	асфальто-бетон	Кап.ремонт		+	0,5	0,5	
5	д.Ядыгар ул.Туфана (асфальт)	Альметьевское	грунт	строительство				0.1	
6	с.Альметьев	Альметьев	щпс	строит				0.7	

№ п/п	Наименование	Поселения	Покрытие	Вид работ	Категория	Этапы реализации			
						Первая очередь		Расчетный срок	
						2019-2020 гг.	протяженность, км	2021-2035 гг.	протяженность, км
	о ул.Набережная(строительство асфальта))	вское		ельство					
7	с.Альметьев о ул.Тукая (ямочный ремонт)	Альметьевское	Асфальто-бетон	Кап.ремонт				0,25	
8	С.Альметьев о ул.Центральная	Альметьевское	Асфальто-бетон	Кап.ремонт				0,5	

Мероприятия регионального значения

9	Д.Ядыгар ул.Тукая	Альметьевское	грунт	строительство				+	
10	С.Альметьев о Ул.Нагорная	Альметьевское	Асфальто-бетон	Кап.ремонт				+	

№ п/п	Наименование	Поселения	Покрытие	Вид работ	Категория	Этапы реализации			
						Первая очередь		Расчетный срок	
						2019-2020 гг.	протяженность, км	2021-2035 гг.	протяженность, км
	я								
11	С.Альметьево Ул.Сайдашева	Альметьевское	Асфальто-бетон	Кап.ремонт				+	
12	Д.Куюк ул.Джалиля	Альметьевское	грунт	строительство				+	
13	С.Альметьево ул.Джалиля	Альметьевское	ЩПС	Кап.ремонт				+	
14	С.Альметьево Ул.Молодежная	Альметьевское	Асфальто-бетон	Кап ремонт				+	
15	Д.Ядыгар Ул.Туфана	Альметьевское	ЩПС	Кап.ремонт				+	

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

Конкрет объекттагы чаралар исемлеге проект-смета документациясен эшлэгәннән соң детальләштерелә. Чараларның бәясе, инде уздырылган шундый ук чараларның бәясенә нигезләнеп, якинча билгеләнгән.

Программа чараларын гамэлгә ашыру Илмәт муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары исәбеннән һәм өстәмә финанслау чыганаclarын жәлеп итеп гамэлгә ашырыла. ПКРТИГА керә торган чараларны финанслауның еллык күләме Илмәт авыл жирилгәнең чираттагы финанс елына бюджетын эшлэгәндә билгеләнә.

Программаны гамэлгэ ашыру өчен исәпләнгән сроқка кирәкле финанс
средстволарының гомуми күләме 2.949, 7 мең сум тәшкил итә.

Программаны гамэлгэ ашыру чыгымнары турында мэгълүмат 6 нчы таблицада бирелгэн.

6 нчы Таблица-чараларны финанслау күлөмнөрөн һәм чыганаclarын бәяләу

[illegible]

[illegible]

Продолжение таблицы 6

[illegible]

	путей к кладбищу д.Ядыгар												
13	Установка дорожных знаков			20,7				30, 28 8					Местный бюджет
14	с.Альметьево ул.Сайдашева (асфальт)												Региональн ый бюджет
15	д.Куюк ул.Джалиля (ЩПС)												Региональн ый бюджет
16	с.Альметьево ул.Джалиля (асфальт)												Региональн ый бюджет
Итого:		574, 0	20, 0	1 875, 7	220, 0	20, 0	20, 0	46 50, 28	2 0 , 0	2 0 , 0	2 0, 0	140,0	-
		7 229,0											Региональн ый бюджет
		350,988											Местный бюджет
Всего:		7 579,88											

Транспорт инфраструктурасын үстерүнең гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган вариантын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү чараларының (инвестиция проектларының) нәтижәлелеген бәяләү Илмәт муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасын үстерүнең максатчан күрсәткечләрен (индикаторларын) база күрсәткечләре белән чагыштыру нигезендә башкарылды. Төп максатчан күрсәткечләр итеп транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышын характерлаучы күрсәткечләр кабул ителде.

Муниципаль берәмлекнең юл челтәренең торышын яхшыртудан социаль-икътисадый файда түбәндәгечә чагыла:

йөрү уңайлылыгын һәм уңайлылыгын арттыру, юллар челтәренең сыйфат күрсәткечләрен яхшырту исәбенә юл-транспорт һәлакәте куркынычы кимү;

хәрәкәтнең уртача тизлеген арттыру исәбенә вакытны экономияләү;

гражданнар өчен дә, муниципаль берәмлек предприятиеләре һәм оешмалары өчен дә транспорт белән йөртүгә чыгымнарны киметү;

автомобиль транспортында даими маршрутлар буенча пассажирлар йөрткәндә транспорт хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген тәмин итү һәм аларның сыйфатын яхшырту.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү аны үтәү йомгаклары буенча хисап чорында һәм гомумән – программаны гамәлгә ашыру тәмамланганның соң башкарыла. Бәяләү критерийлары: нәтижелелек, нәтижелелек, финанс яктан үтәлеш.

Нәтижелелек программаны гамәлгә ашыру барышында ирешелгән нәтижеләр һәм аны гамәлгә ашыруга бәйле финанс чыгымнары нисбәтен чагылдыра. Нәтижелелек программаның максатчан күрсәткечләренә планлы күрсәткечләренә ирешү дәрәжәсен чагылдыра. Финанс үтәлеше программаны гамәлгә ашыруга бәйле факттагы финанс чыгымнары һәм чираттагы финанс елына расланган ассигнованиеләр нисбәтен чагылдыра.

Илмәт муниципаль берәмлеге ПКРТИ чараларына Характеристика 7 нче таблицада китерелгән.

8 нче таблицада Илмәт муниципаль берәмлегенә транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү буенча ПКРТИ чараларын гамәлгә ашыруның нәтижелелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең күрсәткечләре күрсәтелгән.

7 нче Таблица – Илмәт муниципаль берәмлеге ПКРТИ чараларына Характеристика

№ п/п	Наименование мероприятия	Социально-экономический эффект	Соответствие нормативам градостроительного проектирования
Максат: Илмәт муниципаль берәмлеге халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген һәм сыйфатын югары дәрәжәдә тәмин итә торган заманча, нәтижелә һәм имин транспорт инфраструктурасын үстерү.			
Бурыч: транспорт хезмәте күрсәтүнең нәтижелелеген һәм сыйфатын күтәрү			
Автомобильный транспорт			

1	Строительство автомобильных дорог	Повышение качества обслуживания населения	Соответствие
2	Приведение в нормативное состояние остановок общественного транспорта	Повышение качества оказания услуг пассажирских перевозок	Соответствие
3	Организация мест для временного хранения ТС	Увеличение доступности объектов культуры и образования	Соответствие

8 нче Таблица – Илмэт муниципаль берәмлеге транспорт инфраструктурасының ПКРТИ чараларын гамәлгә ашыру нәтижәлелеген бәяләү өчен төп максатчан күрсәткечләрнең әһәмияте

Наименование показателя	Ед. измерения	Значение показателя, в том числе:								
		(базовый)	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	20202 г.	2023 г.	2035 гг.	2024 –
Пассажирские перевозки										
Количество остановочных пунктов на маршрутах общественного транспорта в нормативном состоянии	единиц	0	0	0	0	1	1	1	1	
Автомобильный транспорт										
Соответствие уровня обеспеченности временными парковками у объектов культуры и образования	процент	50	70	90	90	100	100	100	100	
Строительство автомобильных дорог местного и регионального значения	процент	50	80	100	100	100	100	100	100	

Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне институциональ үзгәртеп корулар, хокукий һәм мәгълүмати тәмин итүне камилләштерү буенча тәкъдимнәр

Әлеге эшнең 1 бүлеген эшләү кысаларында Илмәт авыл җирлеге территориясендә икътисадый, сәяси, хокукий һәм социаль институтлар системасының эшләү шартларына үткәрелгән анализ хужалык эшчәнлегенә тудырылган формаль һәм формаль булмаган шартларының хужалык итүнең базар шартларына туры килүен күрсәтте. Милек мөнәсәбәтләре гамәлдәге законнар нигезендә жайга салынган: хосусый сектор төзелде; базар тибындагы учреждениеләр һәм оешмалар (коммерция банклары, инвестиция фондлары һ.б.) төзелде; халык хужалыгы белән идарә итү системасында административ рычагларны икътисадый, беренче чиратта бюджет һәм салым рычаглары белән алыштыру уңышлы бара. Эшкуарлык һәм конкуренция үсә, хужалык субъектлары арасында ирекле килешү нигезендә яңа базар структуралары формалаша. Гамәлдәге норматив-хокукий база социаль-икътисадый сәясәтне нәтиҗәле гамәлгә ашырырга һәм шуның белән һәр өлкәдә дә, комплекста да муниципаль берәмлекнең динамикалы үсешә өчен шартлар тудырырга мөмкинлек бирә. Җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган сәясәт халыкның гамәлдәге хакимияткә ышаныч дәрәжәсен арттыруга һәм, шуның белән бергә, инвестиция климатын яхшыртуга һәм эшмәкәрлекне активлаштыруга юнәлдерелгән.

Шулай итеп, Илмәт авыл җирлеге территориясендә институциональ үзгәртеп корулар үткәргә ихтыяж юк. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашырганда үзара бәйләнешләр характерын үзгәрешсез калдыру күздә тотыла.